

ที่ กจ ๐๗๐๘/ว๒๕๑๕

ที่ว่าการอำเภอปอพลอย
ถนนสายใน กจ ๗๑๑๖๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ (Case Definition for Notifiable Avian Influenza) พ.ศ.๒๕๖๖ และวิธีการเก็บตัวอย่างสัตว์ปีก

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปอพลอย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่องนิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (Case Definition for Notifiable Avian Influenza) พ.ศ.๒๕๖๖ จำนวน ๓ แผ่น
๒. การเก็บตัวอย่างสัตว์ปีกป่วย/ตายตามนิยามฯ (การฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกเชิงรับ) จำนวน ๑ แผ่น
ด้วยกรมปศุสัตว์ได้ปรับปรุงนิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพ ท้นต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน และเกิดประโยชน์สูงสุด จึงขอให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งผู้ประกอบการ เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเทศบาล และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ

๒. จัดประชุมชี้แจงนิยามโรคไข้หวัดนกฯ แก่เครือข่ายไข้หวัดนก และเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๓. กำหนดวิธีการเก็บตัวอย่างสัตว์ปีกที่มีการป่วย/ตายเข้านิยาม (การฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกเชิงรับ)ดังนี้

๓.๑ สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน ให้เก็บตัวอย่างซากสัตว์ปีก จำนวน ๒ - ๕ ตัว

๓.๒ สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในระบบฟาร์ม GAP ให้เก็บตัวอย่างซากสัตว์ปีกอย่างน้อย ๕ ตัว หากไม่สามารถเก็บได้ถึง ๕ ตัว ให้เก็บเท่าที่สามารถเก็บได้ ร่วมกับเก็บ cloacal swab จำนวน ๖ หลอดตัวอย่าง ในกรณีไม่มีซาก ให้ดำเนินการเก็บ cloacal swab เพียงอย่างเดียว จำนวน ๖ หลอดตัวอย่าง

๓.๓ สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในระบบฟาร์ม GFM หรือ กข.๔ ให้เก็บตัวอย่างซากสัตว์ปีกอย่างน้อย ๕ ตัว หากไม่สามารถเก็บซากได้ถึง ๕ ตัว ให้เก็บเท่าที่สามารถเก็บได้ ร่วมกับเก็บ cloacal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง ในกรณีไม่มีซาก ให้ดำเนินการเก็บ cloacal swab เพียงอย่างเดียว จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง

๓.๔ เปิดไล่ทุ่ง ให้เก็บตัวอย่างซากสัตว์ปีกอย่างน้อย ๕ ตัว หากไม่สามารถเก็บซากได้ถึง ๕ ตัว ให้เก็บเท่าที่สามารถเก็บได้ ร่วมกับเก็บ cloacal swab จำนวน ๑๒ หลอดตัวอย่าง ในกรณีไม่มีซาก ให้ดำเนินการเก็บ cloacal swab เพียงอย่างเดียว จำนวน ๑๒ หลอดตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยะพงศ์ จันทรอนันต์)

ปลัดอำเภอ(เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ)รักษาราชการแทน

นายอำเภอปอพลอย

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอปอพลอย

โทรศัพท์ ๐๘๔-๘๐๒๒๑๑๒

E-mail : a๗๑๐๓@dld.go.th

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
(Case Definition for Notifiable Avian Influenza)
พ.ศ. ๒๕๖๖

จากการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๑ กรมปศุสัตว์ได้ใช้มาตรการสำคัญคือการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีก ทั้งการเฝ้าระวังเชิงรับและเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิกและทางห้องปฏิบัติการ รวมทั้งดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกำหนดให้โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาด ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ และเกิดประโยชน์สูงสุด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (Case Definition for Notifiable Avian Influenza) พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นิยามโรคไข้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ กำหนดนิยามของสัตว์ปีกที่ป่วยด้วยโรคไข้หวัดนก ดังนี้

(๑) โรคไข้หวัดนก กรณีการยืนยันทางห้องปฏิบัติการ หมายความว่า โรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่าเอ (Influenza A virus) ใด ๆ ก็ตามที่เกิดจากชนิด H5 หรือ H7 ที่ได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการตามวิธีมาตรฐานขององค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) หรือโดยเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่าเอ (Influenza A virus) ใด ๆ ที่มีค่าดัชนีการก่อโรคเมื่อฉีดเข้าหลอดเลือดดำ (Intravenous Pathogenicity index : IVPI) มากกว่า ๑.๒ หรือมีอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๗๕ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง และโรคไข้หวัดนกชนิดไม่รุนแรง

(๑.๑) โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (High Pathogenicity Avian Influenza Viruses)
หมายความว่า

(๑.๑.๑) โรคซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสโรคไข้หวัดนกที่มีค่าดัชนีการก่อโรคเมื่อฉีดเชื้อเข้าหลอดเลือดดำ (IVPI) ในลูกไก่อายุ ๒ สัปดาห์ มากกว่า ๑.๒ หรือเป็นเหตุให้ลูกไก่อายุ ๔-๘ สัปดาห์ที่ถูกทำให้ติดเชื้อทางหลอดเลือดดำเกิดอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๗๕

(๑.๑.๒) โรคซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสโรคไข้หวัดนกชนิด H5 และ H7 ที่มีค่า IVPI น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑.๒ หรือเป็นสาเหตุให้ลูกไก่อายุ ๔-๘ สัปดาห์ ที่ถูกทำให้ติดเชื้อทางหลอดเลือดดำ มีอัตราการตายน้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ควรนำไปทดสอบหาลำดับของกรดอะมิโน (Sequencing) ที่ตำแหน่ง Cleavage sites ของโปรตีน HA0 หากพบการเรียงลำดับของกรดอะมิโนที่ตำแหน่งดังกล่าว มีลักษณะเหมือนกันกับเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรงที่เคยแยกเชื้อได้นั้นให้จัดเป็นโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง

(๑.๒) โรคไข้หวัดนกชนิดไม่รุนแรง (Low Pathogenicity Avian Influenza Viruses) หมายความว่า เชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่าเอ (Influenza A virus) ชนิด H5 และ H7 ทั้งหมด ซึ่งไม่ใช่โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง

(๒) โรคไข้หวัดนก กรณีสงสัยว่าป่วย หมายความว่า

(๒.๑) สัตว์ปีกที่เลี้ยงในฟาร์มผ่านการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ มีอัตราการตายร้อยละ ๑ ใน ๒ วัน หรือมีอัตราการกินอาหารหรือน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน หรืออัตราการไข่ลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน

(๒.๒) สัตว์ปีกที่เลี้ยงในฟาร์มที่มีความปลอดภัยทางชีวภาพเบื้องต้น หรือเปิดโล่ง มีอัตราการตายร้อยละ ๕ ใน ๒ วัน หรือมีอัตราการกินอาหารหรือน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน หรืออัตราการไข่ลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน

(๒.๓) สัตว์ปีกที่เลี้ยงหลังบ้านหรือเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน มีการตายอย่างน้อย ๒ ตัว ใน ๒ วัน

(๒.๔) สัตว์ปีกตาม (๒.๑) (๒.๒) และ (๒.๓) แสดงอาการอย่างน้อย ๑ อาการร่วมด้วย ดังนี้

(๒.๔.๑) อาการทางระบบทางเดินหายใจ เช่น หายใจลำบาก หน้าบวม น้ำตาไหล หรือ

(๒.๔.๒) อาการทางระบบประสาท เช่น ชัก คอบิด หรือ

(๒.๔.๓) อาการอื่น ๆ เช่น ท้องเสีย ขนยุ่ง ซึม ไม่กินอาหาร ไข่มืดรูป หงอนและเหนียงมีสีคล้ำ หรือหน้าแข้งมีจุดเลือดออก

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

สมชวน รัตนมังคลานนท์

อธิบดีกรมปศุสัตว์

เปรียบเทียบนิยามเดิม-ใหม่

	นิยามเดิมแก้ไขปี ๒๕๖๔	นิยามใหม่แก้ไขปี ๒๕๖๖
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในระบบฟาร์ม/ สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในฟาร์ม GAP	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๑ ใน ๒ วัน - อัตราการกินอาหารและน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน - อัตราไขลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน 	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๑ ใน ๒ วัน - อัตราการกินอาหารและน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน - อัตราไขลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในฟาร์มที่มีความปลอดภัยทางชีวภาพเบื้องต้น หรือ เปิดโล่ง	-	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๕ ใน ๒ วัน - อัตราการกินอาหารหรือน้ำลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน - อัตราไขลดลงร้อยละ ๕ ใน ๑ วัน
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน/สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงหลังบ้านหรือเพื่อบริโภคในครัวเรือน	- สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน ในหมู่บ้านเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียงกัน มีสัตว์ป่วยหรือตายมีอาการคล้ายคลึงกัน ในระยะเวลาห่างกันไม่เกินเจ็ดวัน	- มีการตายอย่างน้อย ๒ ตัว ใน ๒ วัน

การเก็บตัวอย่างสัตว์ปีกป่วย/ตายตามนิยามฯ (การเฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกเชิงรับ)

ประเภทสัตว์ปีก	เดิม		ใหม่	
	ซาก	swab	ซาก	swab
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน	เก็บซาก ๒ - ๕ ตัว	-	เก็บซาก ๒ - ๕ ตัว	-
สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในระบบฟาร์ม (GAP, GFM, กช.๔) และเปิดไล่ทุ่ง	เก็บซาก ๒ - ๕ ตัว	-	เก็บซากอย่างน้อย ๕ ตัว	-
			เก็บซากได้ ๑ - ๔ ตัว	-ฟาร์ม GAP เก็บ cloacal swab ๖ หลอด ตัวอย่าง -ฟาร์ม GFM และกช.๔ เก็บ ๔ หลอด ตัวอย่าง -เปิดไล่ทุ่ง เก็บ ๑๒ หลอดตัวอย่าง
			ไม่มีซาก	-ฟาร์ม GAP เก็บ cloacal swab ๖ หลอด ตัวอย่าง -ฟาร์ม GFM และกช.๔ เก็บ ๔ หลอด ตัวอย่าง เปิดไล่ทุ่ง เก็บ ๑๒ หลอดตัวอย่าง

หมายเหตุ: การเก็บ cloacal swab ใช้วิธี pool sample โดย 5 cloacal swab คิดเป็น 1 pool sample (1 หลอดตัวอย่าง)